

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

06 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte: Timofti Vladimir

Judecători: Toma Nadejda, Boico Victor,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Bîrcă Ludmila în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2019, în cauza penală în privința lui

Tăbăcaru Gheorghe XXXXX, născut la
XXXXX.

Termenul de examinare:

Prima instanță: 12.02.2019 – 08.05.2019;

Instanța de apel: 14.06.2019 – 17.09.2019;

Instanța de recurs: 18.12.2019 – 06.05.2020.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești (sediul central) din XXXXX, *cauza fiind examinată pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală*, Tăbăcaru Gheorghe a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 180 ore.

În baza prevederilor art. 85 Cod penal, la pedeapsa stabilită, a fost adăugată integral pedeapsa complementară neexecutată, aplicată prin sentința Judecătoriei Hîncești nr. XXXXX din XXXXX, stabilindu-i pedeapsa definitivă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 180 ore, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

2. În sentință prima instanță a constatat în fapt că:

Tăbăcaru Gheorghe la data de XXXXX aproximativ la ora 01:30, intenționat, fiind privat de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, a condus mijlocul de transport de tip motocicletă de model „Fekon 150-4D”, cu număr de înmatriculare XXXXX, pe un drum public din sat. XXXXX, r-XXXXX, aflându-se în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, având concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de 0,56 mg/l.

3. Nefiind de acord cu sentința, procurorul în Procuratura r-lui Hîncești, Sturzu Veaceslav, a atacat-o cu apel, solicitând casarea parțială, rejudecarea

cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie menținută condamnarea lui Tăbăcar Gheorghe în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, aplicându-i o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis (în baza legii penale mai blânde, până la modificările operate prin LP 138 din 19.07.18, MO347-357/14.09.18 art. 584; în vigoare 14.12.18). În baza art. 85 alin. (1) Cod penal, prin cumul total al pedepselor, a-i stabili pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

Cheltuielile de judecată, reprezentând 26,86 lei pentru testarea alcoolică, să fie recuperate din contul inculpatului Tăbăcaru Gheorghe.

În motivarea apelului, procurorul a menționat că, la stabilirea pedepsei principale, instanța de judecată nu a dat o apreciere juridică corespunzătoare circumstanțelor în care a fost comisă crima, starea de recidivă, săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară și în special - persoana făptuitorului, existența antecedentelor penale nestinse.

Prima instanță nu a dat apreciere obiectivă circumstanțelor menționate, nu a luat în considerație persoana celui vinovat, modalitatea de comitere a infracțiunii, comportamentul inculpatului, care determină necesitatea emiterii unei decizii de condamnare, cu aplicarea unei pedepse principale cu închisoare, care ar restabili echitatea socială și în special prevenirea săvârșirii unor noi infracțiuni din partea inculpatului. În această speță, blândețea pedepsei influențează în mod negativ asupra felului în care societatea percepe gradul de restabilire a echității sociale prin actul de justiție, iar reacția coercitivă a statului ca fiind una defectuoasă și inefficientă.

La cumularea sentinței Judecătorei Hîncești din XXXXX, instanța de fond nu a ținut cont de prevederile art. 85 alin. (1) Cod penal, astfel pedeapsa complementară sub forma privării de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, urma a fi calculată din data rămânerii definitive a sentinței din XXXXX, și nu din data rămânerii definitive a sentinței Judecătorei Hîncești din XXXXX. Astfel, prin calcularea termenului executării pedepsei complementare sub forma privării de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, din momentul rămânerii definitive a sentinței din XXXXX, și nu din data rămânerii definitive a sentinței Judecătorei Hîncești din XXXXX, se încalcă principiul „*non bis in idem*” prevăzut la art. 22 Cod de procedură penală, iar condamnatul este impus să execute încă o dată termenul pedepsei deja executate.

Toate cheltuielile de judecată sunt suportate la momentul derulării efective a acțiunilor procesuale de către stat, ori la etapa respectivă procesul penal este guvernat de principiul prezumției nevinovăției. Ulterior, după pronunțarea unei sentințe de condamnare, principiul prezumției nevinovăției fiind răsturnat, legiuitorul a prevăzut în alin. (2) art. 229 Cod de procedură penală, un mecanism de recuperare a cheltuielilor suportate de stat, prin

obligarea condamnatului de a compensa toate aceste plăți. Cheltuielile de judecată din prezenta speță reprezentând 26,86 lei pentru testarea alcoolică, nu se circumscriu excepțiilor prevăzute de art. 229 alin. (2) din Cod de procedură penală, prin urmare, recuperarea lor urma a fi pusă în sarcina condamnatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2019, apelul procurorului a fost admis, casată sentința în partea individualizării pedepsei și soluționării cheltuielilor de judecată, cu pronunțarea unei noi hotărâri în partea casată, prin care:

Lui Tăbăcaru Gheorghe recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 85 alin. (1) Cod penal, prin cumul total al pedepselor, lui Tăbăcaru Gheorghe i-a fost stabilită definitiv pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

În conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare pe o perioadă de probațiune de 4 (patru) ani.

Termenul executării pedepsei complementare urmând a fi calculat din 08.05.2019.

A fost dispusă încasarea din contul inculpatului Tăbăcaru Gheorghe a sumei de 26,86 lei cu titlu de cheltuielile judiciare.

În rest sentința a fost menținută.

4.1. În motivarea soluției emise, instanța de apel a menționat că, deși prima instanță a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, care în ansamblu, dovedesc fără echivoc vinovăția inculpatului Tăbăcaru Gheorghe în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 264¹ alin. (4) Cod penal, însă incorect a aplicat prevederile art. 7, 75 Cod penal, nu a ținut cont de limitele de pedeapsă prevăzute de lege, gradul de pericol social al faptei săvârșite reflectat de împrejurările săvârșirii sale, poziția procesuală a inculpatului în cadrul procesului penal, dar și personalitatea acestuia.

Instanța de apel a reținut ca întemeiată solicitarea apelantului potrivit căreia, prima instanță la stabilirea pedepsei principale nu a da o apreciere juridică corespunzătoare circumstanțelor în care a fost comisă crima (starea de recidivă; săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară) și în special, persoana făptuitorului (existența antecedentelor penale nestinse).

În corespundere cu prevederile art. 76 Cod penal, instanța de apel a constatat prezența circumstanței atenuante - recunoașterea vinovăției, iar în corespundere cu prevederile art. 77 Cod penal - săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară.

Ținând cont de circumstanțele comiterii infracțiunii, personalitatea inculpatului, care se caracterizează negativ la locul de trai, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, anterior a fost judecat, având antecedente penale, fiind în stare de recidivă, nu a mers pe calea corijării, a comis o infracțiune din categoria celor ușoare, de prezența unei circumstanțe agravante și a unei circumstanțe atenuante, a recunoscut vina și a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată, se căiește sincer, instanța de apel a considerat că scopul pedepsei penale de corectare și reeducare a inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii noii infracțiuni, poate fi realizat prin aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni.

Concomitent instanța de apel a conchis că scopul pedepsei penale poate fi atins și fără executarea reală a acesteia, or, nu au fost constatate careva impedimente pentru aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului.

Potrivit materialelor cauzei penale, prin sentința Judecătorei Hîncești din XXXXX, Tăbăcaru Gheorghe a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal, cu aplicarea față de acesta a pedepsei sub formă de amendă în mărime de 300 unități convenționale, ceea ce constituie 6000 (șase mii) lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, astfel instanța de apel a conchis asupra aplicării prevederilor art. 85 alin. (1) Cod penal, și prin cumul total al pedepselor, la pedeapsa stabilită urmând a fi cumulată pedeapsa complementară stabilită prin sentința Judecătorei Hîncești din XXXXX sub formă de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

În continuare, instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia sentinței a reținut că prima instanță nu s-a expus asupra solicitării acuzatorului de stat cu privire la încasarea din contul inculpatului Tăbăcaru Gheorghe a cheltuielilor judiciare în sumă de 26, 86 lei, pentru efectuarea testării alcoolscoapice.

În acest sens, instanța de apel a concluzionat ca fiind justificată solicitarea procurorului, or, cheltuielile de judecată sunt suportate la momentul derulării efective a acțiunilor procesuale de către stat, la etapa respectivă procesul penal este guvernat de principiul prezumției nevinovăției. Ulterior, după pronunțarea unei sentințe de condamnare, principiul prezumției nevinovăției fiind răsturnat, legiuitorul a prevăzut în art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală, un mecanism de recuperare a cheltuielilor suportate de stat în legătură cu desfășurarea procesului penal, prin obligarea condamnatului de a compensa toate aceste plăți.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către avocatul Bîrcă Ludmila în numele inculpatului prin care, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei și menținerea sentinței.

În motivarea recursului, avocatul a menționat că, decizia instanței de apel

este neîntemeiată și nefondată, deoarece prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, individualizând pedeapsa aplicată conform normelor legale în vigoare.

Instanța de apel nu a luat în considerație faptul că respectiva cauză penală a fost examinată conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpatul a conștientizat acțiunile comise, a recunoscut vina și a conlucrat cu organul de urmărire penală, exprimându-și regretul față de cele comise.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar din speță în raport cu materialele cauzei și argumentele prezentate, Colegiul penal concluzionează asupra inadmisibilității acestuia, din considerentele ce urmează.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților, iar la rândul său art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală prevede că, hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din analiza recursului ordinar declarat de către partea apărării, Colegiul penal a stabilit că recurentul a indicat în calitate de temei de drept pentru recurs, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală și anume: *au fost aplicate pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Analizând decizia instanței de apel, în raport cu argumentele recursului, Colegiul penal constată, că astfel de eroare de drept nu și-a găsit confirmarea la examinarea recursului declarat.

În acest sens Colegiul penal reiterează, că potrivit prevederilor art. 7 Cod penal, la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele atenuante și agravante.

Potrivit prevederilor art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și, respectiv, are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea

condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

În conformitate cu art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovată de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele atenuante și agravante, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. O pedeapsă mai aspră din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Inculpatul a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, adică conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, care nu deține permis de conducere, a cărui sancțiune prevede pedeapsă cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore sau cu închisoare de până la 1 an.

Conform deciziei atacate, instanța de apel a aplicat inculpatului pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni.

Prin urmare, Colegiul penal atestă că respectiva pedeapsă, prin aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură se încadrează în limitele reduse cu o treime a sancțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, maximul fiind pedeapsa cu închisoare pe un termen de 8 luni.

Totodată, Colegiul penal reține că instanța de apel corect a stabilit aplicabilitatea prevederilor art. 85 alin. (1) Cod penal, or, Tăbăcaru Gheorghe prin sentința Judecătorei Hîncești din XXXXX, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 300 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

La momentul comiterii infracțiunii ce formează obiectul prezentei examinări, pedeapsa complementară de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, nu a fost executată de către inculpat.

Astfel, instanța de apel corect a constatat că inculpatul a comis o nouă infracțiune cu intenție, anterior fiind condamnat pentru infracțiune similară pedeapsa căreia nu a fost executată integral, fapt care a fost reținut în calitate de circumstanță agravantă.

Inculpatul având antecedente penale nestinse a comis din nou o infracțiune, cu intenție, fapt care denotă că Tăbăcaru Gheorghe, nu s-a corectat și reeducat și din nou a pășit pe cale infracționalității, pedeapsa aplicată anterior nu a avut efectul scontat și în astfel de împrejurări instanța de apel

corect a concluzionat oportunitatea aplicării pedepsei cu închisoare însă totodată a conchis că scopul pedepsei penale poate fi atins și fără executarea reală a acesteia, dispunând aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Din cele stabilite, Colegiul penal consideră că instanța de apel individualizând pedeapsa inculpatului a ținut cont de prevederile legale relevante și a motivat corespunzător pedeapsa aplicată față de inculpat reieșind din cumulul circumstanțelor constatate în speță.

În contextul celor expuse mai sus, Colegiul penal reține că, la stabilirea pedepsei inculpatului Tăbăcaru Gheorghe pentru infracțiunea comisă instanța de apel nu au comis erori de drept, pedeapsa aplicată inculpatului este una corectă, deoarece la stabilirea acesteia au fost respectate exigențele legii, iar argumentele recursului în acest sens sunt vădit neîntemeiate.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că, hotărârea atacată este legală și întemeiată, temeiul de casare invocat de către recurent și prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, nu sa adevărit, or, instanța de apel la judecarea cauzei nu a comis erori de drept care ar genera casarea deciziei adoptate, fapt ce impune dispunerea inadmisibilității recursului ordinar declarat de către avocatul Bîrcă Ludmila în numele inculpatului, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Bîrcă Ludmila în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2019, în cauza penală în privința lui **Tăbăcaru Gheorghe XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **05 iunie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Boico Victor